

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE**
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nr 6224

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PROTESTANCKI OB. RZYM.-KAT. FIL. P.W. NAJŚW. ZBAWICIELA

2. Czas powstania

1686r.
przebud. 1916r.

3. Miejscowość

C E T Y Ń

4. Adres

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo POMORSKIE
powiat BYTÓW
gmina TRZEBIELINO

6. Poprzednie nazwy miejscowości

niem. Zettin

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo koszalińskie
powiat miasteczki

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzym.-Kat.
77-233 SUCHORZE
Tel. 858-07-85
Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska KOSZALIN

9. Użytkownik

j.w.

10. Rejestr zabytków

A-26/520K z dn.21.12.1965r.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XIVw. Już wtedy była własnością rodziny Puttkamerów. W rękach tego rodu pozostała do 1945r.

Mało znana jest historia budowy kościoła. H.Schulz w „Der Kreis Rummelsburg” z 1938r. wymienia kościół w Cetyniu jako budowlę szachulcową, w tym czasie już otynkowaną. Na chorągiewce wiatrowej na wieży widniała wtedy data „1686r.”, prawdopodobnie rok budowy kościoła. Korpus obecnej świątyni jest murowany. Prawdopodobnie konstrukcja szachulcowa pierwotnego kościoła została obmurowana, o czym świadczyłby odkryty podczas remontu w 1996r. fragment ściany prezbiterium o ryglowej konstrukcji. Na elewacji wschodniej widnieje napis „Ausgb. 1916” (Ausgebauen). Jest to zapewne data tej zasadniczej przebudowy kościoła J.Mańkowska-Jurczak w pracy z 1960r. podaje informacje, że kościół został gruntownie przerobiony w 1754r. oraz w XIXw., a także remontowany w 1916r., 1933r. i 1956r. Są to dane mało precyzyjne. Nie wymienia także zakresu tych przebudów i remontów. Prawdopodobnie szachulcowy XVII-wieczny kościół został obmurowany w 1916r. Zmieniono wówczas także kształt otworów okiennych, stolarkę drzwiową i wyposażenie. Na przedwojennym zdjęciu kościoła widoczne są empory boczne, których dzisiaj już nie ma.

Po wojnie kościół został poświęcony 4.04.1948r. i był kościołem filialnym parafii w Kołczygłowach. Od 1990r. utworzono parafię w Suchorzu i kościół w Cetyniu stał się filią tej parafii.

Kościół **położony** w środku wsi, po zachodniej stronie rozwidlenia głównej drogi wiejskiej, na znacznym podwyższeniu terenu. Orientowany. W najbliższym sąsiedztwie budynki zagrodowe, dalej na południowy-wschód folwark i zespół pałacowo-parkowy. Na cmentarzu przykościelnym od południowego-zachodu drewniana XIX-wieczna dzwonnica; od północnego-zachodu dwa żeliwne XIX-wieczne krzyże pastora i jego żony. Wokół kościoła współczesne ołtarze z kamieni. Cmentarz ogrodzony od północy i zachodu siatką.

Kościół **murowany** z cegły na fundamentach kamiennych, cokół wykonany współcześnie z cegieł. Prezbiterium o konstrukcji szachulcowej, obmurowane od wewnątrz, otynkowane. Korpus kościoła otynkowany – tynk cementowo-wapienny. Zachodnia ściana szczytowa oszalowana deskami. Wieża kościoła drewniana, oszalowana deskami. Ściany wewnętrzne: obite współcześnie boazerią do 1/3 wysokości; ścianki działowe drewniane z desek.

Strop drewniany, „nagi”, wsparty na parach drewnianych słupów, powłoka wymieniona współcześnie z drewnianych klepek świerkowych.

Wieżba dachowa – drewniana, wieszarowa.

Pokrycie dachu: korpus – dachówka ceramiczna, holenderka; prezbiterium – dachówka ceramiczna, karpiówka układana podwójnie w „łuskę”; wieża – gont dębowy.

Posadzki współczesne, płytki z lastriko, w nawie w kolorze bordowym.

Schody zew. współczesne, cementowe, 1-biegowe.

Schody wew. drewniane, 1-biegowe, policzkowe, poręcz drewniana.

Drzwi zew. drewniane: główne, współczesne, 1-skrzydłowe, ramowo-płycinowe, zawiasy czopowe; boczne, 1-skrzydłowe, deskowo-listwowe opierane poziomymi deskami, zawiasy pionowe z hakiem, zamek puszkowy, szyldzik ozdobnie wycięty, klamka żeliwna, prosta.

Drzwi wew. drewniane, ramowo-płycinowe, zawiasy czopowe: z kruchty do nawy, 2-skrzydłowe, wahadłowe, skrzydła 2-płycinowe, górne płyciny szklone, 6-kwaterowe, uchwyty mosiężne, proste; na klatkę schodową, 1-skrzydłowe, 4-płycinowe; do zakrystii, 1-skrzydłowe, 2-płycinowe.

Okna : drewniane, krosnowe, 2-dzielne, 2-poziomowe z nadślemieniem, wielokwaterowe, szklone współcześnie szkłem ornamentowym, zawiasy kątowe, zakrętki skrzydełkowe oraz w prezbiterium, 1-dzielne, 1-poziomowe, nieuchylne, witrażowe.

Kościół **na planie** wydłużonego prostokąta z węższym, zamkniętym 3-bokiem prezbiterium od wschodu. Wejście główne od zachodu przez wydzieloną w nawie kruchkę na planie prostokąta; w narożniku południowo-zachodnim klatka schodowa. Kościół 1-nawowy z emporą od zachodu. W północno- i południowo-wschodnim narożniku nawy zakrystie.

Bryła zwarta. Kościół I-kondygnacyjny z prostokątną wieżą wtopioną w bryłę korpusu, nakryty dachem 2-spadowym, prezbiterium 5-spadowym, wieża 8-bocznym łamanym hełmem.

Elewacja zach. – 1-osiowa, otwór drzwiowy prostokątny, osłonięty współcześnie 2-spadowym daszkiem na drewnianych słupach.

Elewacja północna i południowa – 6-osiowa, otwory okienne duże, zamknięte łukami ostrymi. Między otworami i w narożnikach lizeny.

Elewacja wschodnia – 3-osiowa: na 1 osi prostokątny otwór drzwiowy osłonięty współcześnie 1-spadowym daszkiem, na 1i2 osi prezbiterium-otwory okienne o wykroju wydłużonego prostokąta. Na ścianie szczytowej elewacji, nad dachem prezbiterium wyrzyty w tynku napis : „Ausgb. 1916 „.

Wyposażenie: współczesne; we współczesnym ołtarzu gł. obraz z 1 ćw. XX w., witraże z czasu rozbudowy kościoła, dwa dzwony, jeden z 1779r.

Instalacje: elektr.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
929, 5 m ³	206 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane , ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<p>1981r. – wymiana dachówki na dachu korpusu; wymiana gontu na wieży; wymiana oszalowania na wieży; wymiana desek powały; wykonanie boazerii (dec. nr KL III-5345/p/3/81 z dn.8.04.1981r.)</p> <p>1996r. – malowanie elewacji, wykonanie cokołu z cegieł</p>		<p>Fundamenty – stan dobry. Ściany – stan dobry. Stropy – stan dobry. Pokrycie dachu – w złym stanie na wieży, obsunięty gont i nad prezbiterium Wyposażenie i instalacje – stan dobry.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Remont pokrycia hełmu wieży!	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

1. Emil Gohrbandt, Ortsgeschichte [w:] Der Kreis Rummelsburg – ein Heimatbuch, Stettin 1938, s. 192-193
2. Heinrich Schulz, Kirchenbau [w:] Der Kreis Rummelsburg – ein Heimatbuch, Stettin 1938, s. 426
3. Jadwiga Mańkowska-Jurczak, Katalog Zabytków Sztuki w Polsce – woj. koszlińskie, powiat miasteczki, 1960, s. 8-9 (maszynopis)

25. Opracował

tekst DOROTA CIEŚLIK lipiec 99 r.

plany, rysunki j.w.

zdjęcia fotograficzne j.w.

miejsce przechowywania negatywów:

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

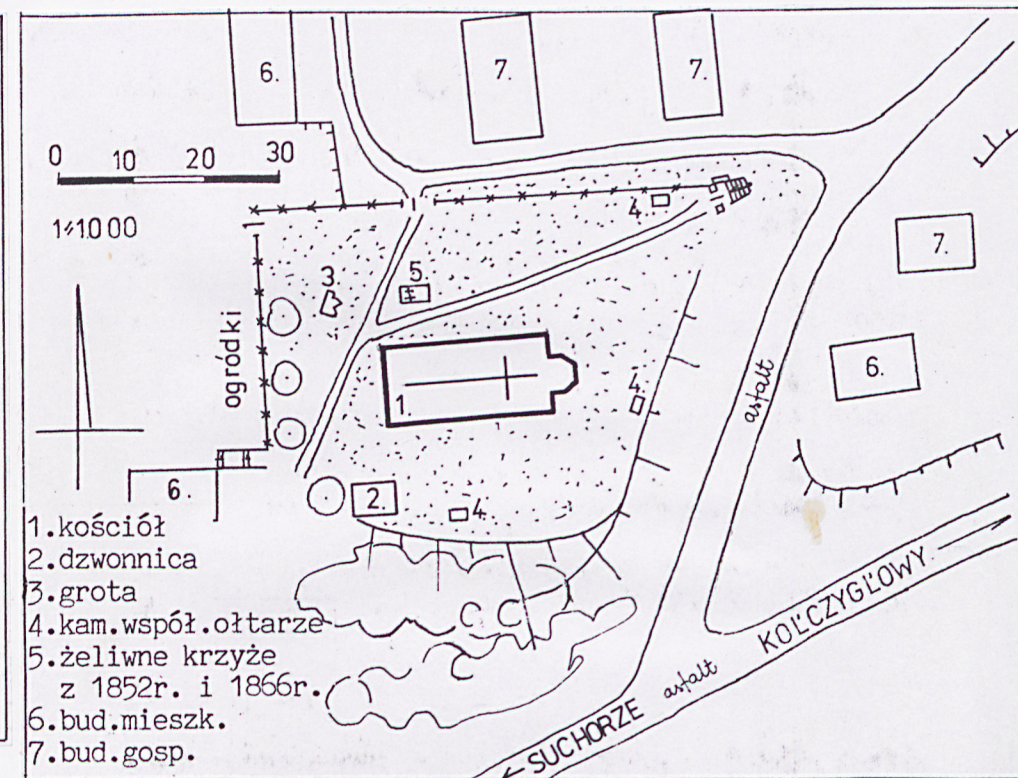
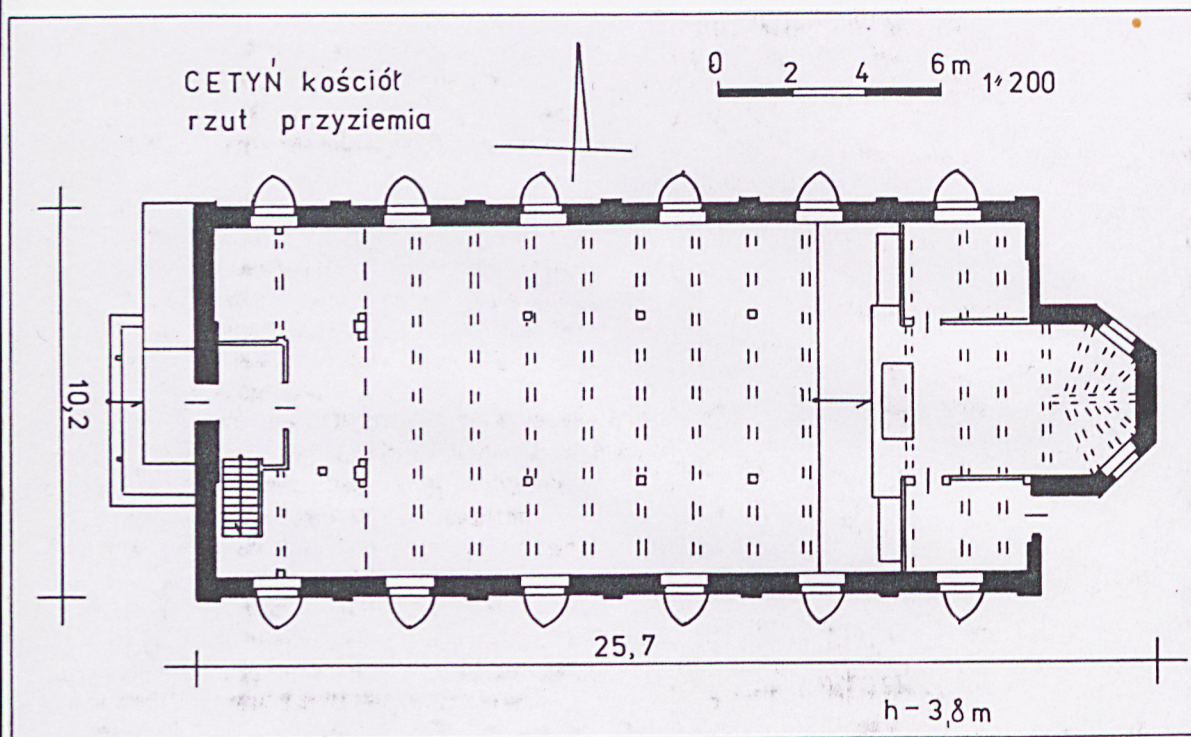
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania)

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CETYŃ	kościół	Rzut przyziemia, plan sytuacyjny, zdjęcia

Spis zdjęć:

1. Elewacja zachodnia	8. Wnętrze – część prezbiterialna
2. Elewacja północna	9. Wnętrze – część zachodnia
3. Elewacja południowa	10. Drzwi wewnętrzne do nawy
4. Elewacja wschodnia	11. Dzwonnica
5. Hełm wieży	
6. Stolarka okienna	
7. Inskrypcja na elewacji wschodniej	

1.

2.

3.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
CETYŃ	kościół	zdjęcia

4.

5.

6.

7.

8.

9.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
C E T Y Ń	kościół	Zdjęcia, materiały kartograficzne i ikonograficzne

10.

11.

Kopie zdjęć kościoła z 1cw.XX w. w zbiorach parafii